

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
w Kielcach

Fizjoterapia w mózgowym
porażeniu dziecięcym ze
szczególnym uwzględnieniem
paraparazy spastycznej

zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wybór i opracowanie
Marta Boszczyk

Kielce 2008

Pozycje zwarte

1. ABC rehabilitacji dzieci. 2, Mózgowe porażenie dziecięce / pod red. Marii Borkowskiej ; [aut. Jadwiga Bogucka et al.]. – Warszawa : „Pelikan”, 1989

2. Bogucka, Jadwiga : Dzieci z porażeniem mózgowym / Jadwiga Bogucka, Małgorzata Kościelska, Dariusz Radomski. – Warszawa : Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, 1997

3. Doman, Glenn : Jak postępować z dzieckiem z uszkodzeniem mózgu czyli opóźnionym umysłowo, upośledzonym umysłowo, z dziecięcym porażeniem mózgowym, z zaburzeniami emocjonalnymi, spastycznym, wiotkim, sztywnym, z padaczką, autystycznym, atetotycznym, nadpobudliwym, z zespołem Downa / Glenn Doman. – Poznań : Wydawnictwo PROTEXT, 1996

4. Levitt, Sophie : Rehabilitacja w porażeniu mózgowym i zaburzeniach ruchu / Sophie Levitt ; z jęz. ang. tł. Andrzej Cedro. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2007

Dostępne w Bibliotece Głównej i Czytelni Głównej Akademii Świętokrzyskiej

5. Matyja, Małgorzata : Podstawy usprawniania neurorozwojowego według Berty i Karela Bobathów / Małgorzata Matyja, Małgorzata Domagalska. – Katowice : Śląska Akademia Medyczna, 1997

6. Metoda NDT-Bobath / Maria Borkowska // W : Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Cz. 2 : Usprawnianie ruchowe / praca zbiorowa pod red. Marii Borkowskiej. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997. – s. 85-89

Sygnatura : 226059 Czytelnia

Sygnatura : 226077 Wypożyczalnia

7. Metoda Petö / Irmina Derulska // W : Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Cz. 2 : Usprawnianie ruchowe / praca zbiorowa pod red. Marii Borkowskiej. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997. – s. 89-94

Sygnatura : 226059 Czytelnia

Sygnatura : 226077 Wypożyczalnia

8. Mihilewicz, Stanisława : Schemat ciała : orientacja w przestrzeni u dzieci z porażeniem mózgowym / Stanisława Mihilewicz. – Wrocław : DSWE, 1999

Dostępne w Bibliotece Głównej, Czytelni Głównej i Czytelni Wydziału Pedagogicznego Akademii Świętokrzyskiej

9. Mózgowe porażenie dziecięce : z doświadczeń trzyletniego programu rehabilitacyjnego / pod red. Tadeusza Bobera i Krystyny Kobel-Buys ; [aut. Tadeusz Bober et al.]. – Wrocław : Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego, 2006

10. Zabłocki, Kazimierz Jacek : Mózgowe porażenie dziecięce w teorii i terapii / Kazimierz Jacek Zabłocki. – Warszawa : „Żak”, 1998

Sygnatura : 228185 Wypożyczalnia

Artykuły

11. Bobrowski, Tomasz : Formy rewalidacji i rehabilitacji dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Tomasz Bobrowski, Marcin Stanowski // „Niepełnosprawność i Rehabilitacja”. – 2006, [nr] 3, s. [51]-64

[Metoda NDT-Bobath, Metoda Vojty, Metoda PNF (Kabat-Kaisera), Metoda Rood, Metoda Brunstrom, Metoda Peto, Metoda Faya, Metoda Domana-Delacato]

12. Bregier, Zbigniew : Stymulacja motoryczna mikroruchami według Kena Sasamotu w terapii Maćka / Zbigniew Bregier // „Rewalidacja”. – 2007, nr 1, s. 32-39

[Metoda mikroruchów w pracy z dzieckiem obciążonym mocnym uszkodzeniem mózgu, spastycznością i przykurczami – opis przypadku]

13. Cytowicz-Karpiłowska, Wirginia : Zastosowanie testu P. Clarka i C. Copa do oceny efektów postępowania usprawniającego dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Wirginia Cytowicz-Karpiłowska ; Bohdan Karpiłowski // „Postępy Rehabilitacji”. – 2001, T. 15, z. 4, s. 57-66

14. Cywińska-Wasilewska, Grażyna : Rola hipoterapii w rehabilitacji dzieci z mózgowym porażeniem / Grażyna Cywińska-Wasilewska ; Przemysław Lisiński // „Postępy Rehabilitacji”. – 1996, T.10 supl. 2, s. 134-141

15. Domagalska, Małgorzata : Kompensacyjne przemieszczenia poszczególnych segmentów ciała w płaszczyźnie czołowej u dzieci z mózgowym porażeniem / Małgorzata Domagalska, Andrzej Szopa, Krzysztof Czupryna, Janusz Nowotny // „Fizjoterapia Polska”. – 2005, nr 2

[Streszczenie : <http://www.medsport.pl/fiz/>]

16. Dziedzic, Sylwia : Możliwości zastosowania zabiegów fizykalnych w leczeniu spastyczności / Sylwia Dziedzic, Anna Straburzyńska-Lupa / „Fizjoterapia Polska”. – 2004, nr 2

[Streszczenie : <http://www.medsport.pl/fiz/>]

17. Dziuba, Alicja : Siodło BABS do rehabilitacji dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym - jako uzupełnienie ćwiczeń z hipoterapii / Alicja Dziuba ; Tadeusz Bober ; Dorota Wójtowicz // „Postępy Rehabilitacji”. – (1999), T. 13, z. 4, s. 123-135

18. E.W. : Czy zwierzęta potrafią leczyć? / E.W. // „Bliżej Przedszkola”. – 2007, nr 1, s. 28

[Cztery rodzaje terapii za pomocą zwierząt: dogoterapia (pies), felinoterapia (kot), delfinoterapia (delfin), hipoterapia (koń)]

19. Fortuna, Małgorzata : Kształtowanie się zachowań psychospołecznych dzieci uczestniczących w turnusach hipoterapii / Małgorzata Fortuna ; Aneta Demidaś // „Fizjoterapia”. – 1999, T. 7, nr 3, s. 7-11

20. Frydrych-Gzyl, Marta : Jeden dzień z życia „Ameryki” / Marta Frydrych-Gzyl // „Wychowanie na Co Dzień”. – 1999, nr 10/11, s. 46-48
[Sposoby leczenia dzieci z porażeniem mózgowym i ich usprawnianie]

21. Gajewska, Ewa : Wyniki rehabilitacji pacjentów z mózgowym porażeniem dziecięcym uczestniczących w zajęciach hipoterapii / Ewa Gajewska // „Fizjoterapia”. – (1997), T. 5, nr 1, s. 10-14

22. Gawrysiak, Andrzej : Próba wspomagania terapii dziecięcego porażenia mózgowego technikami terapii manualnej / Andrzej Gawrysiak ; Zbigniew Śliwiński // „Medycyna Manualna”. – 1998, T. 2, nr 2/3, s. 28-29

23. Gromnicka, Anna : Hipoterapia jako jedna z metod wieloprofilowego usprawniania psychoruchowego dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Anna Gromnicka, Bernadeta Szczupał // „Roczniki Pedagogiki Specjalnej”. – T.8 (1997), s. 179-189

24. Janiszewski, Mirosław : Wpływ jonoforezy z tolperyzonu na wybrane parametry narządu ruchu u pacjentów z mózgowym porażeniem dziecięcym / Mirosław Janiszewski, Adam Bandyra, Janusz Dobrowolski, Kazimierz Arabski, Aneta Hak, Jagoda Szner-Dobrowolska // „Fizjoterapia Polska”. – 2004, nr 3

[Streszczenie : <http://www.medsport.pl/fiz/>]

25. Jegier, Aneta : Możliwości usprawniania dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Aneta Jegier // „Szkoła Specjalna”. – 2003, nr 2, s. 114-120 [Rehabilitacja dzieci przy pomocy metody K. i B. Bobathów, metody V. Vojty, metody A. Petö, metody G. Domana, terapii zabawojej J. Barana, metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, metody Dobrego Startu]

26. Józwiak, Marek : Taktyka postępowania ortopedycznego u chorych z mózgowym porażeniem dziecięcym / Marek Józwiak ; Witold Marciniak // „Postępy Rehabilitacji”. – 1996, T. 10 supl. 2, s. 142-150
27. Kamińska, Alicja : Metodyka zajęć hipoterapeutycznych dla dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Alicja Kamińska ; Agnieszka Mazur // „Postępy Rehabilitacji”. – 1998, T. 12, z. 3, s. 85-93
28. Kamyk-Wawryszuk, Agnieszka : Dogoterapia jako forma wspierająca rehabilitację dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym (studium przypadku) / Agnieszka Kamyk-Wawryszuk // „Wychowanie na Co Dzień”. – 2007, nr 6, s. 20-21
[Zajęcia z dogoterapii. Indywidualne podejście w pracy dogoterapeuty z dzieckiem z mózgowym porażeniem dziecięcym (MPD)]
29. Kamińska, Alicja : Metodyka zajęć hipoterapeutycznych dla dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Alicja Kamińska ; Agnieszka Mazur // „Postępy Rehabilitacji”. – (1998), T. 12, z. 3, s. 85-93
30. Kandrali, Ifigenia : Zastosowanie specjalnego programu koszykówki w powiązaniu z metodą Bobath N. D. T. dla osób z porażeniem mózgowym / Ifigenia Kandrali ; Athanasios Lasiopoulos // „Postępy Rehabilitacji”. – (1999), T. 13, z. 4, s. 147-152
31. Kawka, Katarzyna : Nadzieja na lepsze jutro dla dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym - pompa baklofenowa / Katarzyna Kawka // „Szkoła Specjalna”. – 2005, T. 66, nr 4, s. 308-311
32. Kordzińska-Młynarska, Zuzanna : Pójdziemy kiedyś na długi spacer / Zuzanna Kordzińska-Młynarska // „Charaktery”. – 2004, nr 10, s. 34-35
[Czym jest mózgowie porażenie dziecięce. Praca z dzieckiem cierpiącym na MPD]

33. Kowalska-Kantyka, Małgorzata : Stymulacja i rehabilitacja dzieci oraz młodzieży metodą NDT – Bobath / Małgorzata Kowalska-Kantyka // „Chowanna”. – (2004), T. 1, s. [61]-71

[Metoda przeznaczona głównie dla dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym]

34. Król, Maria : Edukacja lecznicza dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Maria Król // „Problemy Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej”. – 1995, nr 4, s. 9-13

35. Krupiński, J. : Hipoterapia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / J. Krupiński // „Hipoterapia”. – 1995, nr 1-4, s. 56-57

36. Krzemińska, Agnieszka : „Ściana wspinaczkowa" jako element rewali-dacji dzieci z mpd / Agnieszka Krzemińska // „Szkoła Specjalna”. – 1998, nr 4, s. 293-294

[Dziecko niepełnosprawne ruchowo z powodu dziecięcego porażenia mózgowego]

37. Kuś, Ewa : Metoda Victorii Shelbourne w pracy z dziećmi z mózgowym porażeniem dziecięcym / Ewa Kuś // „Szkoła Specjalna”. – 1994, nr 4, s. 225-228

[Metoda ćwiczenia kontaktu fizycznego dla dzieci upośledzonych]

38. Kwolek, Andrzej : Hipoterapia w kompleksowej rehabilitacji dzieci z porażeniem mózgowym i autyzmem / Andrzej Kwolek ; Jolanta Pałkowska ; Grzegorz Przysada // „Fizjoterapia”. – (1995), T. 3, nr 2, s. 40-44

39. Łuczak, Ewa : Postępowanie rehabilitacyjne z dziećmi z mózgowym porażeniem dziecięcym / Ewa Łuczak // „Szkoła Specjalna”. – 1996, nr 5, s. 259-266

40. Markiewicz, Wojciech : Piętnaście kroków w kosmos / Wojciech Markiewicz // „Polityka”. – 2000, nr 14, s.100-105

[Ośrodek rehabilitacyjny Euromed w Mielnie stosuje do leczenia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym skafandrów kosmicznych]

41. Matyja, Małgorzata : Wybrane aspekty teoretyczne, diagnostyczne i terapeutyczne metody NDT - Bobath / Małgorzata Matyja // „Medycyna Manualna”. – 2000, T. 4, nr 1/2, s. 64-66

42. Mendelowska, Ewa : Radykalna zmiana, czyli niekonwencjonalne sposoby radzenia sobie z problemami / Ewa Mendelowska // „Rewalidacja”. – 2001, nr 1, s. [96]-99
[Praca z dziećmi z mózgowym porażeniem dziecięcym]

43. Michałowska-Mrożek, Janina Barbara : Wyniki wczesnego usprawniania metodą NDT i Vojty niemowląt z objawami ciążywo-porodowego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego / Janina Barbara Michałowska-Mrożek // „Postępy Rehabilitacji”. – (1993), T. 7, z. 2, s. 29-38

44. Nawrotny, Janusz : Niektóre możliwości łagodzenia zaburzeń chodu u dzieci usprawnianych z powodu porażenia mózgowego w świetle badań baropedograficznych: doniesienie wstępne / Janusz Nowotny, Krzysztof Czupryna, Jerzy Pietruszewski, Małgorzata Matyja // „Fizjoterapia Polska”. – 2003, nr 42
[Streszczenie : <http://www.medsport.pl/fiz/>]

45. Nowak, Anna : Skafander nadziei : nowa metoda rehabilitacji pacjentów z mózgowym porażeniem dziecięcym daje zaskakujące efekty : już po pierwszych tygodniach zajęć dzieci zaczynają chodzić / Anna Nowak // „Wprost”. – 1994, nr 31, s. 72-73

46. Obara, A. : Hipoterapia jako metoda wspomagająca kinezyterapię w usprawnianiu dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym : obserwacje, uwagi ogólne / A. Obara // „Hipoterapia”. – 1992, nr 4, s. 14-18

47. Przewłoka, Karolina : Hipoterapia – znakomita rehabilitacja nie tylko dla osób niepełnosprawnych / Karolina Przewłoka // „Medycyna Sportowa”. – 2001, nr 123, s. 406-408

48. Siedliska, Wioletta : Pierwsze doświadczenia w dogoterapii / Wioletta Siedliska-Koter ; Marzanna Kąsek-Spóz // „Rewalidacja”. – 2002, nr 2, s. 76-78
49. Słonka, Karina : Terapia na siodle BABS jako metoda uzupełniająca kompleksowe leczenie dzieci z mózgowym porażeniem / Karina Słonka ; Agnieszka Szpala // „Fizjoterapia”. – (1999), T. 7, nr 2, s. 24-28
50. Słonka, Karina : Zastosowanie stabilografii w ocenie równowagi dzieci dotknięte porażeniem mózgowym / Karina Słonka // „Człowiek i Ruch”. – 2001, nr 2, s. 73-81
[Omówienie badań]
51. Smrokowska-Reichmann, Agnieszka : Gdzie słowo „sukces” ma inne znaczenie. Terapia Andrasa Pet / Agnieszka Smrokowska-Reichmann // „Tematy”. – 1997, nr 10, s. 25-29
52. Stecko, Elżbieta : Usprawnianie przez masaż: takie samo, a inne / Elżbieta Stecko // „Rewalidacja”. – 2000, nr 2, s. [22]-25
[Praca z dziećmi z mózgowym porażeniem dziecięcym (trudności w przyjmowaniu pokarmów).]
53. Szawłowski, Kazimierz : Zasady rehabilitacji układu ruchowego i psychicznego dzieci ze spastyczną postacią porażenia dziecięcego / Kazimierz Szawłowski // „Psychiatria Polska”. – 1971, nr 5, s. 557-563
54. Śliwiński, Zbigniew : Neuromobilizacja jako czynnik zmniejszający napięcie spastyczne u dzieci z porażeniem mózgowym – doświadczenia własne / Zbigniew Śliwiński // „Medycyna Manualna”. – 1998, T. 2, nr 4, s. 18-22
55. Śliwiński, Zbigniew : Ocena napięcia spastycznego u dzieci z porażeniem mózgowym po zastosowaniu kriostymulacji miejscowej / Zbigniew Śliwiński ; P. Płaza ; P. Halat // „Medycyna Manualna”. – 2000, T. 4, nr 1/2, s. 45-50

56. Śliwiński, Zbigniew : Terapia kranio-sakralna w leczeniu dziecięcych porażań mózgowych – doświadczenia własne / Zbigniew Śliwiński ; Andrzej Permoda // „Medycyna Manualna”. – (1998), T. 2, nr 1, s. 30-35

57. Śliwiński, Zbigniew : Terapia wysokotonowa w kompleksowym usprawnianiu dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym / Śliwiński Zbigniew, Bartłomiej Halat, Krzysztof Gieremek, Beata Ufniak, Jolanta Chmerek-Rojczyk // „Fizioterapia Polska”. – 2003, nr 3
[Streszczenie : <http://www.medsport.pl/fiz/>]

58. Tomala-Chudzik, Barbara : Iza - „spotkanie” po latach / Barbara Tomala-Chudzik // „Rewalidacja”. – 2003, nr 2, s. [110]-114
[Znaczny stopień upośledzenia umysłowego ze szczególnym opóźnieniem rozwoju mowy, niedowład spastyczny kończyn dolnych – udział kobiety w warsztatach terapii zajęciowej. Opis przypadku]

59. Więcek, Jan : Zwierzynie terapeutyczny / Jan Więcek // „Ekoświat”. – 2007, nr 2, s. 46-47
[Hipoterapia, dogoterapia, terapia z udziałem kotów]

60. Wojtyczek, Łukasz : Wpływ ćwiczeń czynnych i aktywności ruchowej na zwiększenie napięcia mięśniowego / Łukasz Wojtyczek ; Janusz Boczar // „Przegląd Medyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego”. – 2003, T.1, z.1, s. 82-85

61. Zembaty, Andrzej : Metoda Domana-Delacato – historia, założenia i koncepcja leczenia / Andrzej Zembaty // „Postępy Rehabilitacji”. – 1994, T. 8, z. 1, s. 53-61

62. Zwolińska, Jolanta : Zastosowanie metod fizykoterapeutycznych w leczeniu spastyczności / Jolanta Zwolińska ; Elżbieta Myjkowska ; Andrzej Kwolek // „Przegląd Medyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego”. – 2003, T.1, z. 1, s. 27-38

Strony WWW

63. www.medsport.pl/fiz/
(„Fizjoterapia Polska”)

64. www.medsport.pl/ms/archiwum.htm
(„Medycyna Sportowa”)

65. www.rehabilitacja.elamed.pl/strona.numer
(„Rehabilitacja w Praktyce”)

Czasopisma „Postępy Rehabilitacji” oraz „Psychiatria Polska” dostępne na Akademii Świętokrzyskiej.